

ORIËNTATIE EN BEGELEIDING → INHOUD VAN LOB

Samenvatting van de vijf loopbaancompetenties

Inhoud van LOB

In de LOB-scan van de VO-raad wordt gesproken over loopbaancompetenties. Deze loopbaancompetenties onderscheiden Frans Meijers en Marinka Kuijpers op basis van onderzoek onder werknemers. Uit dit onderzoek blijkt dat deze competenties van belang zijn om al werkend en lerend zelfsturing aan te brengen in de loopbaan¹.

Samenvatting van de vijf loopbaancompetenties

Wie ben ik, wat kan ik? → kwaliteitenreflectie

Wat wil ik, wat drijft mij? → motievenreflectie

Welk soort werk past bij mij? → werkexploratie

Wat wil ik worden? → loopbaansturing

Wie kan mij daarbij helpen? → netwerken

Bij deze loopbaancompetenties horen indicatoren, die zeggen wat een leerling kan als hij deze competentie beheerst. Met deze indicatoren kan ook een competentie-ontwikkellijn worden uitgezet. Door middel van het koppelen van activiteiten aan deze ontwikkellijn biedt de school leerlingen de mogelijkheid gericht te oefenen, hun competenties in de praktijk te toetsen en daarin te groeien.

Waarschijnlijk worden er in de school al veel activiteiten ondernomen waarbij bewust of onbewust gewerkt wordt aan deze competenties. Breng deze in kaart en koppel ze aan de indicatoren. Scholen hebben daarbij bijvoorbeeld gedacht aan keuzemethodes, stages, organiseren van sportdagen door leerlingen, maatschappelijke stage, dialogen bij levensbeschouwing, het sectorwerkstuk en een sollicitatiebrief bij Nederlands. Bedenk wat er nog ontbreekt aan activiteiten om groei te stimuleren. Daarbij kan gedacht worden aan meerdere meeloopdagen op een vervolgopleiding, een met de vervolgopleidingen samen gemaakte lessenserie, het verkennen van keuzestijlen, inzicht krijgen in meervoudige intelligentie, sociale vaardigheden ontwikkelen, oud-leerlingen uitnodigen als vraagbaak/rolmodel en de inzet van social media om gericht te leren netwerken.

Loopbaancompetenties	Indicatoren
Kwaliteitenreflectie	Ik weet waar ik goed en minder goed in ben. Ik weet welke kwaliteiten ik kan inzetten voor het beroep wat ik wil gaan doen. Ik kan de ontwikkeling van mijn beroepscompetenties en mijn talenten in verband brengen met eerdere ervaringen in mijn leven en met beelden/inzichten over mijn toekomstige studie- en arbeidsloopbaan, c.q. levensloop.
Motievenreflectie	Ik kan aangeven wat ik leuk en interessant vind aan mijn opleiding. Ik weet wat mijn werkwaarden zijn. Ik kan verband leggen tussen eerder ervaringen in mijn leven en mijn waarden. Ik kan verband leggen tussen beroepsdilemma's en mijn waarden.
Werkexploratie	Ik heb een beeld van de inhoud van het werk waarvoor ik leer. Ik weet welke beroepscompetenties nodig zijn in het werk waarvoor ik leer. Ik weet welke leeractiviteiten ik moet ondernemen om die beroepscompetenties te kunnen ontwikkelen. Ik kan de organisatiecultuur van een bedrijf onderzoeken. Ik ben op de hoogte van de ontwikkelingen in het werkveld. Ik kan ontwikkelingen en cultuur in verband brengen met mijn kwaliteiten en motieven. Ik weet wat de actuele beroepsdilemma's zijn in het werk waarvoor ik leer.
Loopbaansturing	Ik kan doelen stellen voor mijn studieloopbaan. Ik baseer keuzes in mijn leerproces op mijn kwaliteiten en waarden, en op mijn toekomstwensen. Ik organiseer de begeleiding die ik nodig heb om mijn leerproces te sturen. Ik stem mijn mogelijkheden en (ontwikkel)wensen af op de specifieke situatie van de stage/werkorganisatie en/of arbeidsmarkt. Ik toon mijn kwaliteiten en motieven in werk, stage en op de arbeidsmarkt.
Netwerken	Ik beschik over een netwerk van mensen die mij kunnen helpen bij mijn (studie)loopbaan. Ik onderhoud mijn netwerk en breid het uit. Ik kan iets betekenen voor mensen in mijn netwerk.

¹ → Meijers, F., Kuijpers, M., en Bakker, J. (2006), Over leerloopbanen en loopbaanleren, loopbaancompetenties in het (v)mbo. Het Platform Beroepsonderwijs.